

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (laajennettu ensimmäinen jaosto)

18 päivänä syyskuuta 1995 *

Asiassa T-471/93,

Tiercé Ladbroke SA, belgialainen yhtiö, edustajinaan Jeremy Lever, QC, barrister Christopher Vajda (Englannin ja Walesin asianajoyhdistys) ja solicitor Stephen Kon, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Winandy ja Err, 60 avenue Gaston Diderich,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Eric L. White, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukee

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoministeriön oikeudellisen osaston apulais-osastopäällikkö Edwige Belliard, saman osaston toimistopäällikkö Catherine de Salins ja saman osaston lähetystöneuvos Jean-Marc Belorgey, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 9 boulevard Prince Henri,

väliintulijana,

jossa vaaditaan kumottavaksi ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan perusteella komission 18.1.1993 tekemä päätös, jolla se on hylännyt kantajan ETY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan perusteella tekemän valituksen (IV/34.013),

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIO-
ISTUIN** (laajennettu ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti J. L. Cruz Vilaça, tuomarit B. Vesterdorf, A. Saggio, H. Kirschner ja A. Kalogeropoulos,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.1.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn

on antanut seuraavan

tuomion

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

- 1 *Pari mutuel urbain français* (jäljempänä Ranskan PMU) on tärkeimpien Ranskassa kilpailuja järjestävien yhtiöiden perustama taloudellinen yhteenliittymä. Sen tehtävänä on järjestää yksinoikeudella Ranskassa kilparatojen ulkopuolista vedonlyöntiä, joka tapahtuu totalisaattoripelinä hevoskilpailuissa, joita järjestävät siihen luvan saaneet yhtiöt. Ranskan PMU:lla on myös yksinoikeus järjestää vedonlyöntiä ulkomailla Ranskassa järjestettäviin kilpailuihin ja vedonlyöntiä Ranskassa ulkomailla järjestettäviin hevoskilpailuihin. Ranskan PMU:n sääntöjen on oltava Ranskan viranomaisten vahvistamia, ja viranomaiset myös nimittävät PMU:n yleiskokouksen jäsenet.

- 2 Yksitoista belgialaista hevoskilpailuja järjestävää yhtiötä perusti Belgiaan voittoa tavoittelemattoman yhdistyksen *Pari mutuel unifié belgen* vuonna 1974 ja sitä avustavan osuuskuntaperiaatteella toimivan yrityksen *SC auxiliaire PMU belgen* vuonna 1984 (jäljempänä yhteisesti Belgian PMU). Sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan vain hevoskilpailujen järjestäjät voivat järjestää vedonlyöntiä järjestämässään kilpailuissa Belgiassa; vedonlyönti voidaan järjestää kilparadalla joko yksilöllisenä vedonlyöntinä tai totalisaattoripelinä, tai kilparadan ulkopuolella totalisaattoripelinä. Muut Belgiassa hevoskilpailujen vedonlyönnin järjestämiseen luvan saaneet toimistot voivat järjestää vedonlyöntiä ainoastaan hevoskilpailuissa, jotka järjestetään ulkomailla, ja käytännössä ainoastaan yksilöllisenä vedonlyöntinä. Nämä toimistot voivat järjestää belgialaisissa kilpailuissa vedonlyöntiä totalisaattoripelinä vain, jos ne ovat kilpailuja järjestävän yhtiön edustajia, ja keskinäisenä vedonlyöntinä vain kilpailuja järjestävän yhtiön suostumuksella ja jos ne maksavat tästä oikeudesta. Hevoskilpailuja järjestävät yhtiöt ovat perustaneet Belgian PMU:n järjestämään yhteistä vedonlyöntitoimintaa niiden järjestämiin kilpailuihin, ja Belgian PMU:lle on annettu näissä kilpailuissa yksinoikeus järjestää totalisaattoripeli kilparatojen ulkopuolella.

- 3 Ranskan PMU ja Belgian PMU tekivät 18.3.1991 sopimuksen, jonka mukaan ensin mainitulla on oikeus jälkimmäisen nimissä järjestää Ranskassa, eli tarkemmin sanottuna 17:ssä Ranskan departementissa, vedonlyöntiä Belgiassa järjestetyissä hevoskilpailuissa.
- 4 Tämä sopimus tehtiin Ranskan kansallisen lainsäädännön mukaisesti; valtion varainhoidosta annetun lain (23.12.1964 vuodelle 1965 annettu laki nro 64-1279) 15 pykälän 3 momentissa säädetään, että ne hevoskilpailuja järjestävät yhtiöt, jotka ovat oikeutettuja järjestämään totalisaattoripeliä kilparatojen ulkopuolella, voidaan oikeuttaa ottamaan vastaan vedonlyöntiä Ranskassa ulkomailla järjestettäviin kilpailuihin, jos kirjatut vedot keskitetään ja liitetään voitonjakoon suorassa yhteydessä kyseisen valtion totalisaattoripelin järjestäjän kanssa. Tämän saman säännöksen mukaan näin kerätyistä vedoista tehdään ne lainmukaiset vähennykset ja maksetaan ne verot, jotka ovat voimassa siinä valtiossa, jossa kilpailu järjestetään, ja näiden vähennysten tuotto jaetaan sille valtiolle, jossa vedot on kerätty, ja sille valtiolle, jossa kilpailu on järjestetty. Näin tehtyyn voitonjakoon voi sisältyä kuluksen peittämiseksi erityinen summa, joka vähennetään ennen kuin summa jaetaan lain mukaan siihen oikeutetuille saajille kussakin valtiossa.
- 5 Lisäksi Ranskan PMU:n Belgiassa järjestetyissä hevoskilpailuissa keräämistä vedonlyönneistä 31.1.1991 annetussa asetuksessa nro 91-118 säädetään, että siltä osin kuin Belgiassa järjestetyissä kilpailuissa on kerätty vuoden aikana alle 50 miljoonaa Ranskan frangia (FRF) pelipanoksina, Ranskan PMU maksaa kuukausittain leimaveroista saadut tulot valtiolle ja 0,876 prosenttia panosten määrästä kansalliselle siittoloita ja hevosharrastusta tukevalle rahastolle. Saman asetuksen mukaan siltä osin kuin pelipanoksia on kerätty vuoden aikana 50—75 milj. FRF, edellä mainittuihin summiin lisätään maksettavaksi valtiolle kolmannes voitoista tehtävästä progressiivisesta lisävähennyksestä (*prélèvement supplémentaire progressif*, jäljempänä PSP) saatavasta tulosta ja 0,181 prosenttia panosten määrästä kansalliselle siittoloita ja hevosharrastusta tukevalle rahastolle. Siltä osin kuin pelipanoksia on kerätty vuoden aikana 75—100 milj. FRF, edellä mainittuihin summiin lisätään maksettavaksi valtiolle kaksi kolmasosaa voitoista tehtävästä PSP:stä ja 0,362 prosenttia panosten määrästä kansalliselle siittoloita ja hevosharrastusta tukevalle rahastolle. Lopuksi, siltä osin kuin pelipanoksia on kerätty vuoden aikana yli 100 milj. FRF, näihin summiin lisätään maksettavaksi valtiolle kaikki voitoista tehtävästä PSP:stä saadut tulot ja 0,543 prosenttia panosten määrästä kansalliselle siittoloita ja hevosharrastusta tukevalle rahastolle.

- 6 Ranskassa hevoskilpailujen vedonlyönnin pelipanosten määrästä vähennettävä erilaisista laillisista vähennyksistä ja veroista koostuva osuus ei saa ylittää 30 prosenttia, kuten tulo- ja menoarviosta vuodelle 1967 annetun lain 18 pykälän säännöksistä ilmenee.
- 7 Belgiassa nämä hevoskilpailuissa pelattujen panosten määrästä tehtävät vähennykset voivat puolestaan olla enintään 35 prosenttia, kuten yleisesti tuloista tehtävistä veroihin rinnastettavista maksuista 8.7.1970 annetusta kuninkaallisesta asetuksesta ilmenee; sen 44 pykälän 2 momentin d kohdassa säädetään, että pelaajille on varattava ainakin 65 prosenttia pelipanosten määrästä.
- 8 Näiden lainsäädäntöön perustuvien säännösten perusteella edellä mainitussa Ranskan PMU:n ja Belgian PMU:n sopimuksessa määrätään, että belgialaisiin hevoskilpailuihin Ranskassa pelattujen panosten määrästä tehtävät vähennykset ovat 35 prosenttia, jolloin edellä mainitut Ranskan ja Belgian lainsäädännön säännökset on yhdistetty, ja vähennykset on jaettu ottaen huomioon toteutuneen liikevaihdon määrä. Tätä varten sopimus jakautuu neljään osaan. Ensimmäisessä osassa määrätään alle 50 milj. FRF:n suuruisesta liikevaihdosta; Ranskan valtio saa 6,386 prosenttia vähennyksistä ja Belgian osuus on 23,114 prosenttia. Sopimuksen toisessa osassa määrätään liikevaihdosta, joka on 50—75 milj. FRF; Ranskan osuus nousee 10,817 prosenttiin ja Belgian laskee 16,183 prosenttiin. Kolmannessa osassa määrätään liikevaihdosta, joka on 75—100 milj. FRF; Ranskan osuus on 15,283 prosenttia ja Belgian 9,762 prosenttia. Lopuksi, jos liikevaihto ylittää 100 milj. FRF, Belgian osuus laskee 5,602 prosenttiin ja Ranskan osuus nousee 19,169 prosenttiin.
- 9 Tiercé Ladbroke SA (jäljempänä Ladbroke), joka on vuonna 1982 perustettu belgialainen yritys ja joka kuuluu holdingyhtiö Ladbroke Group plc:hen, jonka toimintaan kuuluu järjestää Belgiassa kirjanpitäjän välityksellä tapahtuvaa yksilöllistä vedonlyöntiä ulkomailta järjestettävissä hevoskilpailuissa, toimitti 12.7.1991 komissiolle valituksen (IV/34.013) Ranskan PMU:ta, Belgian PMU:ta ja Ranskan tasavaltaa vastaan toisaalta ETY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan perusteella ja toisaalta ETY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan perusteella. Ladbroke korjasi ja selvensi valitustaan viimeksi mainittuja perustamissopimuksen määräyksiä koskevilta osin 5.2.1992 päivätyssä kirjeessään (NN 16/92), jossa se vaati komis-

siota toteamaan, että 18.3.1991 tehdyn Ranskan PMU:n ja Belgian PMU:n välisen sopimuksen tuloksena Ranska on myöntänyt Belgian PMU:lle lainvastaista valtion tukea, josta ei ole ilmoitettu komissiolle.

- 10 Ladbroke korosti valituksessaan, että näiden kahden PMU:n välisen sopimuksen mukaan Ranskassa järjestetty vedonlyönti, joka mahdollistaa 20.3.1991 lukien 67 milj. ja vuosittain 300 milj. BEF:n suuruisen liikevaihdon, kerätään ja sitä käsitellään samalla tavoin kuin ranskalaisissa kilpailuissa järjestettyä vedonlyöntiä, joten se kuuluu Ranskan vedonlyöntijärjestelmään, ja se on keskitetty Ranskan PMU:n totalisaattorijärjestelmään käyttäen hyväksi tämän resursseja ja tekniikkaa. Kun Ranskassa sijoitetut belgialaisiin kilpailuihin pelatut panokset siirretään Ranskan järjestelmästä Belgian järjestelmään, panoksista vähennetään 35 prosenttia Belgian lainsäädännön mukaisesti. Tästä 35 prosentin vähennyksestä 26 prosenttia vastaava määrä jää Belgian PMU:lle ja Ranskan järjestelmään palautetaan loput 9 prosenttia, josta noin 4 prosenttia menee Ranskan valtiolle ja noin 5 prosenttia ranskalaisille kilpailuja järjestäville yhtiöille. Sitä vastoin Ranskassa sijoitetuista ranskalaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista tehtävästä 30 prosentin vähennyksestä 18 prosenttia menee Ranskan valtiolle ja 10 prosenttia kilpailuja järjestäville yhtiöille.
- 11 Ladbroke esittää valituksessaan, että Ranskan valtio, Ranskan PMU ja kilpailuja järjestävät yhtiöt saavat ainoastaan 9 prosenttia belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten määrästä tehtävistä vähennyksistä, kun taas ranskalaisiin kilpailuihin pelattujen panosten määrästä tehtävistä vähennyksistä ne saavat 28 prosenttia; tämä on verokohtelu, josta aiheutuu menoja Ranskan valtiolle ja tuloa saajalle eli Belgian PMU:lle ja joka näin ollen on lainvastaista valtion tukea jälkimmäisen hyväksi. Tämä valtion tuki vääristää kilpailua, koska Belgian PMU hyötyy Ranskassa sijoitettujen belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten palautuksista tavalla, jolla sen kilpailijat Belgiassa eivät voi hyötyä, koska ne eivät voi järjestää vedonlyöntiä Ranskassa. Lisäksi kyseinen lainvastainen valtion tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska järjestelmä, jonka tulosta se on, edellyttää sitä, että Ranskassa lyödään vetoa belgialaisiin kilpailuihin ja että Ranskan valtio palauttaa vedonlyönnistä saadun summan Ranskasta Belgiaan. Lopuksi väitetty valtion tuki on uusi tuki, josta ei ole ilmoitettu komissiolle ja joka on myönnetty perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan vastaisesti.

- 12 Ladbroke on sen lisäksi, että se on vaatinut, että komissio toteaisi, että näiden kahden PMU:n välinen sopimus rikkoo perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaa ja määräisi nämä PMU:t lopettamaan rikkomisen, vaatinut komissiota
- velvoittamaan väliaikaisella päätöksellä Ranskan tasavallan lykkäämään ilmoittamatta jääneen valtion tuen myöntämistä Belgian PMU:lle;
 - Belgian PMU:lle myönnetyn lainvastaisen valtion tuen huolellisen tutkimisen jälkeen velvoittamaan Ranskan tasavallan lopettamaan tämän tuen myöntämisen; ja
 - määräämään Belgian PMU:n palauttamaan lainvastaisen tuen markkinakorkoineen.
- 13 Se osa Ladbrokea koskeva päätös, joka koskee väitettyä lainvastaisen valtion tuen myöntämistä, on hylätty kilpailuasioista vastaavan komission jäsenen allekirjoittamalla 18.1.1993 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä päätös tai riidanalainen päätös) sillä perusteella, että edellä mainittua kahden PMU:n välistä sopimusta ei pidetä perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna tukena seuraavassa esitettävistä syistä.
- 14 Päätöksen mukaan hevoskilpailuissa pelattujen vedonlyöntien summasta tehtävää vähennystä ei määritellä veroksi, koska siihen itseensä kohdistetaan veronluonteisia maksuja ja koska Ranskassa samoin kuin Belgiassa vähennys vaihtelee useiden tekijöiden mukaan, kuten kilpailujen järjestämispaikka ja varojen määrääminen erilaisille rahastoille: hevoskasvatuslaitoksia tukevalle rahastolle tai kansalliselle veden johtamista edistävälle rahastolle, tai varojen määrääminen valtiolle.
- 15 Lisäksi päätöksen mukaan belgialaisiin kilpailuihin Ranskassa sijoitetuista panoksista tehtävään 35 prosentin mukaiseen vähennykseen ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa samaa valtiolle menevää osuutta kuin sovelletaan ranskalaisiin kilpailuihin

Ranskassa sijoitetuista panoksista tehtävään 35 prosentin mukaiseen vähennykseen, koska Ranskan valtiolle menevään 18 prosentin osuuteen sisältyy ”yksinomaan ranskalaisia” maksuosuuksia, kuten maksuja ranskalaiselle hevoskasvatusta tukevalle rahastolle (1,86—3,36 prosenttia) ja 22 prosentin mukaista arvonlisäveroa, joka lasketaan ranskalaisille kilpailuja järjestäville yhtiöille menevästä vähennyksen osuudesta. Näin ollen Ranskan valtiolle menevää 18 prosentin osuutta ei voida ottaa belgialaisiin kilpailuihin sijoitetuista panoksista tehtävästä 35 prosentin vähennyksestä kokonaisuudessaan, vaan ainoastaan siltä osin mitä jää, kun vähennyksestä on poistettu yksinomaan ranskalaiset maksuosuudet, jotka ovat noin 5 prosenttia. Tämä tarkoittaisi, että Ranskan valtiolle menevä osuus laskisi alle 13 prosenttiin belgialaisiin kilpailuihin sijoitetuista panoksista ja siten lähenisi sitä Ranskan valtiolle menevää 6,4 prosentin osuutta, joka tällä hetkellä otetaan belgialaisiin kilpailuihin Ranskassa sijoitetuista panoksista tehtävästä 35 prosentin vähennyksestä.

- 16 Päätöksen mukaan kuitenkin se osa vähennyksestä, joka palautuu Belgian PMU:lle, on lähes sama riippumatta siitä, onko pelipanokset kerätty Ranskassa vai Belgiassa. Tämän osalta komissio on päätöksessään esittänyt, että jos vedonlyönti belgialaisiin kilpailuihin olisi järjestetty Belgiassa, Belgian PMU:n osuus olisi alueesta riippuen 25—28 prosenttia, josta vähennetään 5,5 prosentin järjestämismaksu, jolloin osuudeksi jää 19,5—22,5 prosenttia; komissio vertaa tätä 23,114 prosenttiin, jonka Belgian PMU olisi saanut jos vedonlyönti olisi järjestetty Ranskassa. Kun tästä 23,114 prosentista vähennetään Belgian PMU:n lisämenot (mainonta, palkinnot ja tiedotus), jotka johtuvat siitä, että vedonlyönti järjestetään Belgian alueen ulkopuolella, voidaan todeta, että Belgian PMU saa belgialaisiin kilpailuihin Ranskassa järjestettävästä vedonlyönnistä lähes vastaavan tulon kuin minkä se saisi, jos se itse keräisi belgialaisten kilpailujen vedonlyöntipanokset.
- 17 Lopuksi päätöksen mukaan kahden PMU:n välinen sopimus kokonaisuutena arviotuna vaikuttaa Belgian PMU:n kannalta edulliselta ainoastaan alussa, kun liikevaihto jää alle 50 milj. FRF:n, jolloin Belgian PMU:lle menevän vähennyksen määrä on suhteellisen korkea. Sitä vastoin myöhemmissä sopimuksen vaiheissa sen voidaan katsoa olevan huomattavasti epäedullisempi Belgian PMU:lle, koska tämän osuus vähenee liikevaihdon kasvaessa.

- 18 Voidakseen ottaa huomioon tulevina vuosina kaikki uudet ja mahdollisesti tapahtuvat tosiseikat, joita alkuvaiheessa ei osata ottaa huomioon, komissio on päätöksessään varannut itselleen oikeuden tutkia sopimusta uudelleen neljän vuoden kuluttua ja pyytänyt Ranskan viranomaisia toimittamaan vuosittain kertomuksen sopimuksen täytäntöönpanosta näiden kahden PMU:n välillä.
- 19 Tässä tilanteessa Ladbroke nosti 22.3.1993 tämän kanteen ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla, ja kanne kirjattiin asiaksi C-80/93 yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamossa.
- 20 Ranskan tasavallan hallitus teki väliintulohakemuksen 7.7.1993 tukeakseen komission vaatimuksia. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 6.8.1993 antamalla määräyksellä väliintulohakemus hyväksyttiin, ja väliintulija esitti 20.10.1993 väliintulokirjelmänsä, josta komissio esitti huomautuksensa 23.11.1993 ja kantaja 10.12.1993.
- 21 Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom muuttamisesta 8 päivänä kesäkuuta tehdyn neuvoston päätöksen 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21) 4 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuin siirsi asian yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, ja asia sai numeron T-471/93.
- 22 Asian kirjallinen käsittely eteni säännönmukaisesti. Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (ensimmäinen laajennettu jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia. Se pyysi kuitenkin komissiota ja Ranskan tasavaltaa vastaamaan joihinkin kirjallisiin kysymyksiin ja esittämään joitakin seikkoja, jotka koskivat kahden PMU:n välisen sopimuksen voimaantuloa ja Ranskassa sovellettavaa järjestelmää ranskalaisissa ja belgialaisissa hevoskilpailuissa pelatuista panoksista vähennettävistä julkisista maksuista ja vähennyksistä. Asianosaiset vastasivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle määräajassa.

- 23 Asianosaisten suulliset lausumat ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin annetut vastaukset kuultiin 24.1.1995 pidetyssä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

- 24 Kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta

— kumoamaan 18.1.1993 päivätyssä kirjeessä olevan päätöksen;

— velvoittamaan komission tutkimaan välittömästi uudelleen kahta PMU:ta vastaan tehdyn valituksen nro NN 16/92 ETY:n perustamissopimuksen 176 artiklan perusteella;

— velvoittamaan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

- 25 Vastaaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta

— hylkäämään kanteen perusteettomana;

— velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 Väliintulija vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta

— hylkäämään kanteen;

— velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, joihin kuuluvat väliintulijan oikeudenkäyntikulut.

Pääasia

27 Kumoamisvaatimustensa tueksi kantaja esittää, että komission 18.1.1993 päivätyssä kirjeessä oleva riidanalainen päätös on virheellinen toisaalta, koska perustelut puuttuvat ETY:n perustamissopimuksen 190 artiklan vastaisesti ja toisaalta, koska perustelut ovat virheellisiä tai päätös on lainvastainen.

Ensimmäinen perustelujen puuttumista koskeva kanneperuste

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että vaikka kantaja on esittänyt, ettei päätöstä ole perusteltu, se on esittänyt vain yhden perustelun, jolla se väittää päätöksen perustan olevan lainvastainen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on kuitenkin oikeus tutkia myös viran puolesta sen käsiteltävinä olevien yhteisön säädösten perustelut ja se katsoo tarpeelliseksi tutkia tämän kanneperusteen perustelujen puuttumisesta.

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa aluksi, että perustamissopimuksen 190 artiklan mukaan yhteisön toimielinten tekemät päätökset on perusteltava, ja perustelujen on oltava sellaiset, että yhteisöjen tuomioistuimet voivat valvoa päätösten lainmukaisuutta ja että asianosaiselle tulee selväksi, mihin päätös perustuu, jotta se voisi puolustaa oikeuksiaan ja tutkia, onko päätös perusteltu (asiat 43/82 ja 63/82, VBVB ja VBBB v. komissio, tuomio 17.1.1984, Kok. 1984, s. 19; asia T-44/

90, La Cinq v. komissio, tuomio 24.1.1992, Kok. 1992, s. II-1, 42 kohta, ja asia T-7/92, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 29.6.1993, Kok. 1993, s. II-669, 30 kohta).

- 30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo ensiksikin, että komissio on selvittänyt riidanalaisessa päätöksessään niitä syitä, joiden perusteella se katsoo, ettei kahden PMU:n välisen sopimuksen, josta kantaja on tehnyt 12.7.1991 valituksen, jonka se on uudistanut 5.2.1992 päivätyllä kirjeellään, voida katsoa tarkoittavan valtion tuen myöntämistä Belgian PMU:lle perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, ja niitä syitä, miksi se on hylännyt kantajan valituksen.
- 31 Riidanalaisessa päätöksessä on useita sekä tosiseikkoihin perustuvia että oikeudellisia perusteluja, jotka koskevat hevoskilpailuissa sijoitettujen panosten määrästä tehtäviä vähennyksiä ja niistä kertyviä osuuksia, sitä, mihin näiden vähennysten käsittelyjärjestelmä Ranskassa perustuu, sekä etenkin perusteluja siitä, että Belgian PMU ei saa tosiasiallisesti mitään etua sopimuksen soveltamisesta kahden PMU:n välillä ja vaikka oletettaisiin, että Belgian PMU saisi etua sopimuksen ensimmäisen vaiheen aikana, tämä etu poistuisi myöhemmissä vaiheissa.
- 32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että näiden perustelujen esittämisen on kokonaisuutena katsottava olevan perustamissopimuksen 190 artiklan mukaisesti riittävä tukemaan komission kantaa, koska perusteluissa on selvitetty päätöksen keskeisiä ja tärkeitä tosiseikkoja sekä oikeudellista arviointia ja koska päätöksestä voidaan todeta, että komission päätös kieltäytyä katsomasta kyseessä olevan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukainen valtion tuki johtuu pääosin siitä, että komissio on todennut, ettei Belgian PMU saa etua edellä mainitun sopimuksen soveltamisesta.
- 33 Vaikka riidanalaisen päätöksen perusteluista eivät selviä kaikki ne seikat, joihin komissio on päätöksensä perustanut, perustelujen voidaan katsoa olevan riittävät ottaen huomioon se, että päätöksen tekijän ei tarvitse eritellä kaikkia asiaankuulu-

via tosiseikkoja sekä oikeudellisia seikkoja ja että päätöksen perustelujen riittävyttä arvioitaessa voidaan merkitystä antaa paitsi päätöksen sanamuodolle myös sen asiayhteydelle ja asiaan liittyville oikeussäännöille (ks. asia 185/83, Rijksuniversiteit te Groningen, tuomio 25.10.1984, Kok. 1984, s. 3623, 38 kohta; asia 203/85, Nicolet, tuomio 26.6.1986, Kok. 1986, s. 2049, 10 kohta; asia 167/88, AGPB, tuomio 8.6.1989, Kok. 1989, s. 1653, 34 kohta, ja asiat C-121/91 ja C-122/91, CT Control ja JCT Benelux v. komissio, tuomio 6.7.1993, Kok. 1993, s. I-3873, 31 kohta).

- 34 Tästä seuraa, että kantajan ensimmäinen kanneperuste perustelujen puuttumisesta hylätään.

Toinen kanneperuste riidanalaisen päätöksen virheellisestä perustelusta tai päätöksen lainvastaisuudesta

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 35 Kantaja esittää, että kahden PMU:n välisestä sopimuksesta ja siitä järjestelmästä, jolla Ranskassa jaetaan belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten määrästä tehdyt vähennykset, voidaan todeta, että kilpailuissa pelatusta 100 FRF:sta Ranskan valtio vähentää 35 FRF, josta se pitää itse vain 6,30 FRF ja maksaa 28,61 FRF Ranskan PMU:lle, joka puolestaan pitää siitä 5,5 FRF ja siirtää 23,19 FRF Belgian PMU:lle. Sitä vastoin ranskalaisissa kilpailuissa pelatusta 100 FRF:sta Ranskan valtio vähentää 30 FRF, josta se pitää 18 FRF ja siirtää jäljelle jäävät 12 FRF Ranskan PMU:lle. Sen lisäksi, että Ranskassa belgialaisiin hevoskilpailuihin pelattujen panosten määrästä Belgian PMU:n hyväksi tehtävä vähennys, eli 35 prosenttia, on suurempi kuin Ranskassa ranskalaisiin hevoskilpailuihin pelattujen panosten määrästä tehtävä 30 prosentin vähennys, myös lopullisesti Belgian PMU:lle siirtyvä vähennyksen osuus, 23,114 prosenttia, on suurempi kuin Ranskan PMU:lle siirtyvä vähennyksen osuus 12 prosenttia. Belgian PMU saa näin tuloa, jota se ei saisi, jollei se olisi tehnyt Ranskan PMU:n kanssa sopimusta, joka sallii vedonlyönnin belgialaisiin kilpailuihin Ranskassa. Tämä tulo on lainvastaista valtion tukea, jonka tarkka määrä koostuu ylijäämästä, joka jää Belgian PMU:n edellä mainitun sopimuksen perusteella saamasta summasta, kun siitä on vähennetty tarvittavat kulut, jotka syntyvät, kun Ranskassa järjestetään vedonlyöntiä belgialaisiin kilpailuihin.

Tämä järjestelmä on kantajan mukaan tuottanut Belgian PMU:lle vuonna 1991 tuloa 8,1 milj. FRF ja johtanut kilpailun vääristymiseen, josta on aiheutunut kantajalle huomattavaa vahinkoa. Kantaja katsoo, että ilman tätä lainvastaista tukea Belgian PMU ei olisi voinut toimia, ja näin Ladbrokeilla olisi ollut mahdollisuus järjestää itse totalisaattoripeli belgialaisissa kilpailuissa. Ilman tätä tukea Belgian PMU ei olisi myöskään voinut hankkia joulukuussa 1991 ”Tiercé Franco-belge”-nimistä vedonlyöntitoimistoa, joka on Ladbrokein kilpailija Belgiassa markkinoilla, jotka koskevat vedonlyönnin järjestämistä ulkomailla järjestettävissä hevoskilpailuissa.

- 36 Tukeakseen väitetään, jonka mukaan Belgian PMU:n näin saama taloudellinen etu on valtion tukea, kantaja korostaa, että Belgian PMU:n saama osuus vähennyksestä lasketaan Ranskan valtion antamien ohjeiden mukaisesti ja sen valvoman Ranskan PMU:n kautta, kuten jälkimmäistä koskevista asiakirjoista ilmenee. Belgian PMU:n saama osuus vähennyksestä on näin ollen pakollinen maksu, josta säädetään julkisoikeudellisin säädöksin, eikä sen muodollisella määrittelemisellä veroksi tai muuksi maksuksi ole merkitystä sen sisällön kannalta, koska se on valtion määräämä pakollinen maksu; samoin se, kulkeeko koko osuus tai osa siitä valtion kassan kautta on yhdentekevää sen kannalta, määritelläänkö Belgian PMU:lle menevä osuus valtion tueksi (asia 78/76, Steinike & Weinlig, tuomio 22.3.1977, Kok. 1977, s. 595 ja erityisesti s. 613, ja asia 290/83, komissio v. Ranska, tuomio 30.1.1985, Kok. 1985, s. 439 ja s. 449).

- 37 Kantaja katsoo, että se, että valtiolle menevän vähennyksen osuus voi vaihdella kilpailusta toiseen, kuten komissio on riidanalaisessa päätöksessään esittänyt, tai se, että valtio pidättää itse veronluonteiset maksut, eivät voi olla ratkaisevia seikkoja, jotta vähennyksen voitaisiin katsoa olevan valtion määräämä pakollinen osuus, ottaen huomioon, että 22 prosentin mukainen arvonlisävero kilpailuja järjestävien yhtiöiden osuudesta ja toinen vero, PSP (ks. 5 kohta), joka on laskettu vedonlyönnin kokonaismäärän ja lajin perusteella, liittyvät ainoastaan vähennyksen sisäiseen rakenteeseen eivätkä riipu siitä, onko vähennys määritelty veroksi.

- 38 Kantajan mukaan ne verot ja maksut, joita Ranskassa peritään ranskalaisissa kilpailuissa pelattujen pelipanosten määrästä tehtävästä vähennyksestä, ovat erilaisia kuin verot ja maksut belgialaisissa kilpailuissa pelattujen pelipanosten määrästä tehtävästä vähennyksestä, ja tästä erosta seuraa, että Belgian PMU saa huomattavasti suuremman osuuden vähennyksestä kuin mitä se saisi, jos belgialaisissa kilpailuissa pelatuista panoksista tehtävästä vähennyksestä otettaisiin sama verotuksellinen osuus kuin ranskalaisissa kilpailuissa pelattujen pelipanosten määrästä tehtävästä vähennyksestä, olettaen, että vedonlyönti belgialaisiin kilpailuihin ja ranskalaisiin kilpailuihin on tapahtunut Ranskassa. Kantaja arvioi, että näiden vähennysten yhdenmukaisen verokohtelun toteuttamisen mahdollisuus riippuu tässä tapauksessa juuri näiden kahden PMU:n välisen sopimuksen ehdoista, joissa määrätään, että Ranskan valtiolle menevä osuus kasvaa siirryttäessä näiden kahden PMU:n välisen sopimuksen kolmanteen ja neljänteen vaiheeseen.
- 39 Komissio on riidanalaisessa päätöksessään esittänyt perustelun, jonka mukaan riidanalaisen vähennyksen osuus ei ole tuki Belgian PMU:lle, koska sen riidanalaisen sopimuksen perusteella saama tulo on asiallisesti katsoen sama kuin tulo, jonka se olisi hankkinut, jos se olisi toteuttanut vedonlyönnin suoraan belgialaisissa kilpailuissa; kantaja vetoaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan rahoisuuden ei voida katsoa jäävän valtion tuen käsitteen ulkopuolelle vain siksi, että sen tavoitteena tai seurauksena on edunsaajan asettaminen samaan tilanteeseen, jossa se olisi ollut harjoittaessaan samaa taloudellista toimintaa toisessa jäsenvaltiossa (asia 173/73, Italia v. komissio, tuomio 2.7.1974, Kok. 1974, s. 709). Kantajan mukaan vaikka osoittautuisikin, että kyseinen tulo on molemmissa tapauksissa asiallisesti katsoen sama, tällainen vastaavuus on kuitenkin saavutettu riidanalaisen sopimuksen aiheuttamalla syrjinnällä, kun belgialaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista tehdään suurempi vähennys kuin ranskalaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista, ottaen huomioon, että järjestelmä kokonaisuudessaan johtaa joka tapauksessa siihen, että Belgian PMU:n saama osuus on suurempi kuin jos molempia vedonlyöntitapoja kohdeltaisiin Ranskassa samalla tavalla.
- 40 Kantaja katsoo, että ainoastaan teoriassa voidaan arvioida millaisen osuuden Belgian PMU olisi saanut, jos se olisi sopimuksen puuttuessa itse järjestänyt vedonlyöntiä belgialaisiin kilpailuihin, sillä mistään ei ilmene, että sopimuksen puuttuessa kyseisiä vedonlyöntipanoksia olisi pelattu.

- 41 Lopuksi kantaja kiistää komission perustelun, jonka mukaan kahden PMU:n välisen sopimuksen ei voida katsoa tarkoittavan valtion tukea Belgian PMU:lle, jos sopimusta arvioidaan kokonaisuutena kaikkien sen soveltamisvaiheiden huomioon ottamiseksi. Kantaja katsoo, että vaikka sopimuksen mukaan Belgian PMU:lle menevä vähennyksen osuus pienenee sitä mukaa kuin Ranskassa belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten liikevaihto suurenee, tällä ei ole merkitystä, koska vain prosenttiosuus pienenee eikä itse netto-osuus, joka suurenee joka tapauksessa sitä mukaa kuin belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten liikevaihto suurenee.
- 42 Komissio katsoo, että riidanalaisista vähennyistä ei voida määritellä veroksi eikä "valtion varoiksi", sillä valtio ei peri vähennyistä eikä käytä sitä hyväkseen. Vähennys on vain ylijäämä siitä summasta, joka totalisaattoripelin järjestäjän on jaettava voitaneille pelaajille, ja vähennyksestä itsestään vähennetään tiettyjä veroja tai hallinnollisia maksuja; veroksi määrittelyn olennaisin edellytys puuttuu eli se, että vero on valtion määräämä.
- 43 Belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten määrästä tehtävän vähennyksen ja ranskalaisiin kilpailuihin pelattujen panosten määrästä tehtävän vähennyksen erosta komissio toteaa, että se johtuu Ranskan ja Belgian lainsäädäntöjen eroista. Komissio viittaa edellä mainitun valtion varainhoidosta vuodelle 1965 annetun Ranskan lain 15 pykälän 3 momenttiin, jossa säädetään, että Ranskassa kerätyistä ulkomaisiin kilpailuihin pelatuista pelipanoksista tehdään siinä valtiossa voimassa olevia lainmukaisia ja verotuksellisia vähennyksiä, jossa kilpailu järjestetään, kun taas toisaalta edellä mainitun 8.7.1970 annetun belgialaisen kuninkaallisen asetuksen 44 pykälän 2 momentin d kohdassa säädetään 35 prosentin vähennyksestä Belgiassa järjestettävissä kilpailuissa. Tämän perusteella komissio arvioi, että koska vähennys tehdään Belgiassa Belgian PMU:n keskittäessä Ranskassa pelatut vedot, 5,5 prosenttia vähennyksestä päättyy välityspalkkiona Ranskan PMU:lle, minkä voitaisiin yhtä hyvin katsoa olevan maksu Belgian PMU:lta Ranskan PMU:lle eikä päinvastoin.

- 44 Vähennyksen verotuskohtelun ja sitä koskevien maksujen eroista niissä tapauksissa, joissa Ranskassa vastaanotetut pelipanokset on pelattu joko ranskalaisiin kilpailuihin tai belgialaisiin kilpailuihin, komissio katsoo, että ranskalaisiin kilpailuihin Ranskassa pelatuista panoksista tehtävän vähennyksen rakenteesta johtuu, ettei sitä voida tehdä ulkomaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista eikä näin ollen belgialaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista, koska tähän vähennykseen sisältyy tiettyjä ”yksinomaan ranskalaisia” maksuja, joiden soveltaminen ulkomaisiin kilpailuihin ei olisi tarkoituksenmukaista eikä sopivaa.
- 45 Komissio katsoo, että määrällisesti näiden ”yksinomaan ranskalaisten” maksujen olemassaolo tekee verotuksellisen eron pienemmäksi kuin kantaja on väittänyt. Komissio esittää uudelleen riidanalaiseen päätökseen sisältyneen erittelyn, jonka mukaan ranskalaisiin kilpailuihin pelattujen panosten määrästä Ranskassa tehtävästä 30 prosentin vähennyksestä Ranskan valtiolle menevä 18 prosentin osuus sisältää 1,86—3,36 prosentin suuruisen maksun kansalliselle siittoloita ja hevosharrastusta tukevalle rahastolle ja 22 prosenttia arvonnäköveroä, joka lasketaan ranskalaisille kilpailuista järjestäville yhtiöille menevästä vähennyksen osuudesta (eli 6,5 prosentista). Nämä kaksi osuutta ovat noin 5 prosenttia koko Ranskan valtiolle menevästä 18 prosentin osuudesta, ja kun nämä vähennetään Ranskan valtiolle menevästä osuudesta, se pienenee 13 prosenttiin. Ero siihen 6,4 prosentin veroon, joka vähennetään belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten määrästä Ranskassa tehtävästä 35 prosentin vähennyksestä on siis pienempi kuin kantaja väittää.
- 46 Lisäksi komissio toistaa perustelunsa, jonka mukaan Belgian PMU:n todellisuudessa saamien maksuosuuksien ei katsota olevan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukaista tukea, koska kun maksuosuudet määräytyvät kahden PMU:n välisen sopimuksen mukaan, Belgian PMU:n belgialaisiin kilpailuihin Ranskassa pelatuista panoksista saama osuus on määrältään melkein sama kuin jos Belgian PMU järjestäisi vedonlyönnin belgialaisissa kilpailuissa; osuudet ovat molemmissa tapauksissa noin 20 prosenttia kyseisten pelattujen panosten määrästä.
- 47 Komissio esittää, että kun vedonlyönti belgialaisiin kilpailuihin järjestetään Ranskassa, Belgian PMU:n osuus panoksista on 35 prosenttia, josta on vähennettävä 6,386 prosenttia Ranskan perimää veroa ja 5,5 prosenttia Ranskan PMU:lle mak-

settavaa välityspalkkiota, joten jäljelle jää 23,114 prosenttia, josta on vielä vähennettävä 1—2 prosenttia mainonnasta, palkinnoista ja tiedotuksesta aiheutuvia lisäkuluja, koska Belgian PMU:n on tehtävä belgialaiset kilpailut houkutteleviksi ranskalaiselle yleisölle. Kun vedonlyönti belgialaisiin kilpailuihin järjestetään Belgiassa, Belgian PMU:n osuus 35 prosentin vähennyksestä on määritelty vähentäen siitä ensin 7—10 prosenttia julkisia maksuja, jotka vaihtelevat alueittain ja 5,5 prosenttia Belgian PMU:n hallintokuluihin, jolloin jäljelle jäävä prosenttiosuus vähennyksestä vastaa pääpiirteittäin edellä selostettua; tämä osuus ei komission mukaan kata edes Belgian PMU:n jäsenenä olevien yhtiöiden kuluja. Näin ollen kahden PMU:n välinen sopimus johtaa ainoastaan Belgian PMU:n liikevaihdon kohoamiseen eikä tälle aiheudu siitä etua, jonka voitaisiin katsoa olevan perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettua tukea.

- 48 Komissio korostaa myös, että kun riidanalaisen sopimuksen kaikkia vaiheita tutkitaan kokonaisuutena, ilmenee, että Belgian PMU:n saama etu on vähäisempi sopimuksen myöhemmissä soveltamisvaiheissa, koska Ranskan valtion osuus vähennyksestä kasvaa sopimuksen myöhemmissä soveltamisvaiheissa.
- 49 Lopuksi komissio vahvistaa aikomuksensa tutkia kahden PMU:n välistä sopimusta uudelleen neljän vuoden kuluttua ja korostaa, että väite, jonka mukaan kahden PMU:n välinen sopimus on perustamissopimuksen 92 artiklan vastainen, herättää useita monimutkaisia oikeudellisia kysymyksiä, joita ei ole tarpeen tutkia riidanalaisessa päätöksessä, koska päätelmä siitä, ettei sopimus tarkoita valtion tukea, voidaan perustella yksinkertaisesti sillä, ettei Belgian PMU saa sopimuksesta missään tapauksessa etua. Näin ollen komission ei ole tarpeen tutkia monimutkaista kysymystä siitä, millaisiin toimenpiteisiin jäsenvaltiolla on oikeus tai velvollisuus ryhtyä, jotta se varmistaisi, ettei verokohtelu vaikuta yhteisön sisäiseen kauppaan, kun erityiset verojärjestelyt vaihtelevat jäsenvaltioittain, eikä komission ole tarpeen tutkia kysymystä väitetystä kilpailun vääristymisestä tai sen vaikutuksesta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

50

Väliintulija myöntää, että Belgian PMU saa Ranskassa pelatuista belgialaisiin kilpailuihin sijoitetuista panoksista suuremman osuuden kuin Ranskan PMU saa ranskalaisiin kilpailuihin pelatusta samansuuruisesta summasta. Kuitenkaan tätä osuutta eli riidanalaisen sopimuksen perusteella Belgian PMU:n vuonna 1991 saamaa 8,1 milj. FRF:n suuruista summaa ei voida määritellä mahdolliseksi valtion tueksi kuten kantaja väittää, vaan ainoastaan tämän summan ja sen summan erotusta, jonka Belgian PMU olisi saanut, jos olisi sovellettu järjestelmää, jota sovelletaan ranskalaisiin kilpailuihin pelattuihin panoksiin. Tämän oletettaman mukaan pelipanosten tuotosta vähennettäisiin maksuja ja veroja 17,85 prosentin arvosta, ja Belgian PMU saisi 10,3 prosenttia nykyisen 23,114 prosentin sijasta, jolloin tulon erotus ja näin ollen väitetyt tuen todellinen määrä olisi noin 4,5 milj. FRF eikä 8,1 milj. FRF kuten kantaja väittää.

51

Väliintulija perustelee Ranskan PMU:n ja Belgian PMU:n samansuuruisesta pelipanosten määrästä saamien toteutuneiden tulojen eroa siten, että ero johtuu asiallisista tekijöistä, joilla ei ole taloudellisia tai kaupallisia yhtymäkohtia ja jotka koskevat ainoastaan itse totalisaattoripeliä ja pelipanosten määrästä tehtävien vähennysten järjestelmää. Väliintulija esittää, että totalisaattoripelille on luonteenomaista se, että panokset kerätään yhteen, summasta tehdään tietyt vähennykset ja vähennetään järjestelmän hallintokulut, minkä jälkeen summa jaetaan kokonaisuudessaan voittaneille pelaajille, jolloin järjestelmä estää voiton tavoittelun. Ranskan PMU:n oikeudellinen muoto vastaa tätä voittoa tavoittelematonta päämäärää; se on kilpailuja järjestävien yhtiöiden taloudellinen yhteenliittymä, joka on yhdistyksen luonteinen eikä siis tavoittele voittoa ja jonka yhteiskunnallinen tavoite on kehittää hevosjalostusta Ranskassa. Tämän totalisaattoripelin rakenteen ja peliä järjestävän Ranskan PMU:n oikeudellisen rakenteen vuoksi pelipanosten jakamisesta on säädetty täsmällisesti. Ranskan lainsäädännössä on säädetty, että 70 prosenttia panoksista on palautettava pelaajille ja että loput 30 prosenttia on jaettava erilaisiin julkisiin maksuihin, joista yksi osa varataan kilpailuja järjestäville yhtiöille, jotta ne voisivat sekä kattaa järjestelmästä aiheutuvat kulut että toteuttaa yhteiskunnallista tavoitettaan eli kehittää hevosjalostusta Ranskassa eri tavoin. Tästä seuraa, että järjestelmää kokonaisuudessaan ei voida siirtää ulkomaille järjestettävien kilpailujen vedonlyöntiin, vaikka vedonlyönti näihin kilpailuihin tapahtuisikin Ranskassa.

- 52 Väliintulija esittää lisäksi, että belgialaisiin kilpailuihin Ranskassa pelatuista panokista tehtävää vähennystä koskeva järjestelmä johtaa väistämättä Ranskan ja Belgian säästösten yhtenäistämiseen, koska jälkimmäisten soveltamisesta säädetään valtion varainhoidosta vuodelle 1965 annetun Ranskan lain 15 pykälässä ja lisäksi sitä on sovellettava seuraavista syistä. Ensiksikin totalisaattoripelin henkeen kuuluu, että samantyyppisiä vedonlyöntejä kohti on ainoastaan yksi pelipanosten summa ja että samaan kilpailuun sijoitettavia pelaajia kohdellaan samalla tavoin. Toiseksi, jos sovellettaisiin ainoastaan Ranskan lakia, jossa säädetään tiettyjen maksujen varaamisesta Ranskan hevosjalostuksen kehittämiseen, belgialaisten kilpailujen järjestäjät eivät suostuisi siihen, että Ranskassa järjestettäisiin vedonlyöntiä. Kolmanneksi on välttämätöntä tehdä sen maan säästösten mukaiset vähennykset, jossa kilpailu järjestetään, koska toisessa maassa sijoitetuilla pelipanoksilla on taloudellista merkitystä kaikille totalisaattoripelin järjestäjille ja molempien kyseisten valtioiden yleistä etua koskeville tavoitteille.
- 53 Lopuksi väliintulija huomauttaa, ettei mikään säännös tämänhetkisessä yhteisön oikeudessa velvoita sitä muuttamaan vähennyksen jakamista koskevaa kansallista lainsäädäntöään.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että ensiksi on tutkittava komission perustelua, jonka mukaan kahden PMU:n välisen sopimuksen soveltamisesta ei seuraa rahallista etua Belgian PMU:lle. Jos perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan vastaisen toimenpiteen väitetty edunsaaja ei hyödy toimenpiteestä mitenkään, tätä perustamissopimuksen määräystä ei voida soveltaa eikä riidanalaisen päätöksen voida katsoa olevan virheellisesti perusteltu tai lainvastainen siltä osin kuin siinä on katsottu, ettei kyseessä ole edellä mainitun perustamissopimuksen määräyksen mukainen tuki.
- 55 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa, että monimutkaisia taloudellisia asioita koskevassa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä (katso asia 42/84,

Remia ym. v. komissio, tuomio 11.7.1985, Kok. 1985, s. 2545, 34 kohta; asiat 142/84 ja 156/84, British-American Tobacco ja Reynolds Industries v. komissio, tuomio 17.11.1987, Kok. 1987, s. 4487, 62 kohta, ja asia C-225/91, Matra v. komissio, tuomio 15.6.1993, Kok. 1993, s. I-3203, 23 ja 25 kohta) ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä (ks. em. tuomio asiassa La Cinq v. komissio, 85 ja 86 kohdat, ja asia T-7/92, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 29.6.1993, Kok. 1993, s. II-669, 33 kohta) on katsottu, että yhteisöjen tuomioistuinten valvontatehtävän on menettelysääntöjen ja perusteluvollisuuden noudattamisen valvomisen ohella rajoitettava sen tutkimiseen, että tosiseikat on tarkasti esitetty ja ettei kyseessä ole ilmeinen arviointivirhe eikä harkintavallan väärinkäyttö.

- 56 Tutkittuaan kantajan valituksessaan esittämiä näkökohtia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio on päätenyt lopputulokseen, jonka mukaan riidanalaisen sopimuksen soveltaminen johtaa ainoastaan Belgian PMU:n liikevaihdon kohoamiseen ilman että siitä aiheutuu tälle etua, jonka voitaisiin katsoa olevan valtion tukea, sillä verrattaessa Belgian PMU:n Ranskassa saamaa osuutta vähennyksestä siihen osuuteen vähennyksestä, jonka se saisi, jos se järjestäisi vedonlyönnin belgialaisissa kilpailuissa ilman Ranskan PMU:ta, voidaan todeta, että osuudet vastaavat määrältään toisiaan ja ovat molemmissa tapauksissa noin 20 prosenttia pelatuista panoksista (ks. edellä olevat 16, 46 ja 47 kohta).
- 57 Kantaja on kiistänyt tämän komission perustelun ja katsonut, että ainoastaan teoriassa voidaan arvioida millaisen osuuden Belgian PMU olisi saanut, jos se olisi riidanalaisen sopimuksen puuttuessa itse järjestänyt vedonlyöntiä belgialaisiin kilpailuihin, sillä mistään ei ilmene, että sopimuksen puuttuessa kyseisiä vedonlyöntipanoksia olisi pelattu. Lisäksi vaikka osoittautuisikin, että Belgian PMU:n tulo on molemmissa edellä mainituissa tapauksissa asiallisesti katsoen sama, tällainen samanlaisuus on kantajan mukaan kuitenkin saavutettu riidanalaisella sopimuksella toteutetulla syrjinnällä, kun belgialaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista tehdään suurempi vähennys kuin ranskalaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista, ja järjestelmä kokonaisuudessaan johtaa joka tapauksessa siihen, että Belgian PMU:n saama osuus on suurempi kuin jos molempia vedonlyöntitapoja kohdeltaisiin Ranskassa samalla tavalla.

- 58 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi, ettei tämä kantajan perustelu yksin riitä kumoamaan komission perusteluja. Ensiksikin mitä tulee Belgian PMU:n Ranskasta saamaan tuloon, jos oletetaan kantajan väitteen mukaisesti, että ilman riidanalaista sopimusta kyseisiä vedonlyöntipanoksia ei olisi pelattu, niistä Belgian PMU:lle tulevaa tuloa ei myöskään voitaisi määritellä perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukaiseksi tueksi. Se, että Ranskan hevoskilpailujen vedonlyöntiä koskeville markkinoille pääsy on avoin siten, että Belgian PMU voi Ranskan PMU:n välityksellä saada asiakkaakseen ranskalaisia pelaajia ja lisätä näiden sijoittamista panoksista saamaansa tuloa, on itse asiassa Ranskan lainsäätäjän tekemä valinta sen säätäessä hevoskilpailujen vedonlyöntiä koskevista kansallisista markkinoista ja siitä, kuinka Ranskan PMU:n on käytettävä sille kansallisessa lainsäädännössä annettua yksinoikeutta ulkomailla järjestettävien hevoskilpailujen vedonlyöntiin (ks. edellä 1 kohta). Ranskan lainsäätäjän valinta, jolla on sallittu kahden PMU:n välisen riidanalaisen sopimuksen tekeminen, ei sinänsä voi olla perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan vastainen vain siitä syystä, että kyseisen sopimuksen soveltaminen voi lisätä tuloja sekä Ranskan PMU:lle ulkomaisista kilpailuista että Belgian PMU:lle vedonlyönnistä Belgiassa järjestetyistä hevoskilpailuista, josta Belgian PMU tavallisesti itse vastaa.

- 59 Toiseksi kantaja väittää, ettei näitä kahta vedonlyöntitapaa kohdella Ranskassa samalla tavoin, ja toteaa, että vaikei se toimi hevoskilpailujen vedonlyöntiin liittyvillä markkinoilla Ranskassa, se voi valittaa edusta, jonka joku muu on saanut erilaisen verokohtelun vuoksi, mikä puolestaan voi vaikuttaa tosiasiallisesti ainoastaan niihin, joilla on oikeus toimia kyseisillä markkinoilla eli tässä tapauksessa Ranskan PMU:hun; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämä kantajan perustelu ei myöskään kyseenalaista sitä, ovatko komission perustelut oikeutettuja, kun näiden perustelujen mukaan Belgian PMU:n vähennyksestä saama riidanalaisen sopimuksen perusteella toteutunut tulo on suuruudeltaan sama kuin tulo, jonka se saisi tästä vähennyksestä, jos se kokoaisi suoraan itse belgialaisiin kilpailuihin pelatut panokset. Koska kantaja ei ole valituksessaan eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsittelyn aikana esittänyt todisteita, joiden perusteella voitaisiin todeta, että verratessaan Belgian PMU:n tuloa määrää Ranskassa ja Belgiassa komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen arvioidessaan tosiseikkoja tai lukuja,

jotka liittyvät belgialaisiin hevoskilpailuihin pelattujen panosten määrästä tehtävästä vähennyksestä Belgiassa ja Ranskassa vähennettävistä erilaisista maksuista ja veroista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo, että riidanalainen päätös, jossa ei hyväksytty olettaa, jonka mukaan Belgian PMU saisi todellista etua riidanalaisen sopimuksen soveltamisesta, ei perustu sellaiseen arviointivirheeseen, jonka perusteella se pitäisi kumota (ks. asia 310/85, Deufil v. komissio, tuomio 24.2.1987, Kok. 1987, s. 901, 12 ja 13 kohta; asia C-301/87, Ranska v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-307, 45 kohta; asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990, Kok. 1990 s. I-959, 40 kohta, ja asiassa C-303/88, Italia v. komissio, tuomio 21.3.1991, Kok. 1991, s. I-1433, 29 kohta).

- 60 On syytä lisätä, että koska komissio on tutkiakseen Belgian PMU:n saamaa todellista etua verrannut Ranskan PMU:n toteutunutta tuloa siihen tuloon, jonka se olisi saanut järjestäessään itse vedonlyönnin belgialaisiin kilpailuihin, komission ei voida katsoa tehneen oikeudellista virhettä perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan osalta. Itse asiassa edellä mainitun valtion varainhoidosta vuodelle 1965 annetun Ranskan lain (ks. edellä 4 kohta) 15 pykälän 3 momentissa säädetään, että Ranskassa voidaan järjestää vedonlyöntiä ulkomailla järjestettäviin kilpailuihin ja että näin kerätyistä pelipanoksista tehdään siinä valtiossa voimassa olevia lainmukaisia ja verotuksellisia vähennyksiä, jossa kilpailu järjestetään. Näin ollen komissio on perustellusti katsonut, että Ladbroke'n valituksessaan esittämän mahdollisen edun olemassaoloa on tutkittava siten, että otetaan huomioon, että Belgian PMU:n Ranskasta saamasta vähennyksen osuudesta pitäisi tavallisesti vähentää lainmukaisia ja verotuksellisia maksuja, joiden jälkeen Belgian PMU:lle jäävä osuus vähennyksestä vastaa osuutta, jonka se periaatteessa saisi maassa, jossa kyseiset hevoskilpailut järjestetään, eli tässä tapauksessa Belgiassa.
- 61 Tämän vuoksi kantaja ei voi perustella väitteitään, joiden mukaan valtion varainhoidosta vuodelle 1965 annetun Ranskan lain 15 pykälän 3 momentissa ulkomailla järjestettyihin kilpailuihin pelatuista panoksista tehtävän vähennyksen määrästä ja jaosta säädetty järjestelmä olisi valtion tukea ja joiden mukaan tällaisen tuen myöntämisen estämiseksi belgialaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista tehtävää vähennystä pitää kohdella samalla tavoin kuin Ranskan PMU:n saamaa ranskalaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista tehtävää vähennystä.

- 62 Belgialaisiin kilpailuihin pelatuista panoksista tehtävän vähennyksen kohtelusta Ranskassa seuraa, että Belgian PMU saa tästä vähennyksestä osuuden, joka vastaa osuutta, jonka se saisi, jos sovellettaisiin Belgian lainmukaisia ja verotuksellisia maksuja valtion varainhoidosta vuodelle 1965 annetun Ranskan lain 15 pykälän edellä mainittujen säännösten mukaisesti; tämän kohtelun ei voida katsoa olevan valtion tukea ottaen huomioon myös sen, että tällainen kohtelu ei poikkea yleisen järjestelmän rakenteesta, vaan se on päinvastoin tämän yleisen järjestelmän mukainen, jossa nimenomaan ulkomailla järjestettyihin kilpailuihin pelatuista panoksista vähennetään siinä valtiossa voimassa olevat lainmukaiset ja verotukselliset maksut, jossa kilpailu järjestetään.
- 63 Tästä seuraa, että myös kantajan se väite on hylättävä, jonka mukaan Belgian PMU:n väitetyn edun perusteena on belgialaisiin kilpailuihin pelattujen panosten kohtelu Ranskassa ja tämä olisi mukautettava kohteluun, jota sovelletaan Ranskan PMU:n saamaan vähennyksen osuuteen.
- 64 Edellä esitetystä seuraa, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että riidanalainen päätös olisi virheellisesti perusteltu tai lainvastainen, joten toinen kanneperuste on myös hylättävä.
- 65 Kanne on siis hylättävä kokonaisuudessaan perusteettomana eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tarvitse lausua kantajan toissijaisista vaatimuksista, joissa vaadittiin tuomioistuinta määräämään komissio tutkimaan uudelleen kantajan valituksen.

Oikeudenkäyntikulut

- 66 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan hävinnyt osapuoli veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

- 67 Työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien voi kuitenkin määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisten ja osa toisen asianosaisten hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä.
- 68 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tässä asiassa riidanalaisen päätöksen perustelut eivät ole olleet omiaan häivyttämään kantajan esittämää kaikkea epäselvyyttä siltä osin kuin komissio on perustellut kieltäytymistään katsoa Belgian PMU:n saavan asiassa etua ja kantajan valituksen hylkäämistä; näin ollen komission on katsottava osaltaan aiheuttaneen tämän kanteen nostamisen.
- 69 On siis syytä soveltaa työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohtaa ja velvoittaa kukin asianosainen vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 70 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan ne jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Ranskan tasavalta veloitetaan siis vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Asianosaiset ja väliintulija vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Cruz Vilaça

Vesterdorf

Saggio

Kirschner

Kalogeropoulos

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä syyskuuta 1995.

H. Jung

J. L. Cruz Vilaça

kirjaaja

presidentti